

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

RPO-671958-III-901/11/WR

00-090 Warszawa   Tel. centr. 22 551 77 00
Al. Solidarności 77   Fax 22 827 64 53

Warszawa, 30.05.2011r.

Pan
Bogdan Klich
Minister Obrony Narodowej
Warszawa

szanowny Panie Ministrze

Uprzejmie informuję, iż w dniach 12 i 13 kwietnia br pracownicy Biura Rzecznika Praw Obywatelskich przebywali w 21 Brygadzie Strzelców Podhalańskich w R.. Celem wizyty było sprawdzenie przestrzegania praw obywatelskich oraz zapoznanie się z warunkami szkolenia i pełnienia służby, a także najistotniejszymi problemami żołnierzy. Odbyto spotkania z dowódcami (różnych szczebli) oraz żołnierzami korpusu oficerskiego, podoficerskiego i szeregowych zawodowych, podczas których zainteresowani mieli możliwość przekazać Rzecznikowi swoje uwagi i wnioski.

Aktualnie w Brygadzie pełni służbę ok. 2500 żołnierzy stacjonujących w garnizonach: R . , P . , J . i K . .

Z przedstawionej relacji dowództwa 21 Brygady oraz żołnierzy wynika, iż do najistotniejszych problemów utrudniających im pełnienie służby i wykonywanie obowiązków zaliczyć należy:

1. Przedłużające się procedury kadrowe (w tym awansowe i wyznaczania na stanowiska służbowe), trwają one w stosunkowo prostych sprawach kilka miesięcy, a w niektórych przypadkach pół roku. Stan ten utrudnia i komplikuje szkolenie oraz kierownie poszczególnymi pododdziałami. Problem ten był już wcześniej sygnalizowany Panu Ministrowi, ale jak wynika z relacji zainteresowanych nie został rozwiązany.

2. Ograniczone możliwości odbycia stosownego przeszkolenia w Centrum Szkolenia Wojsk Lądowych, nie pozwalają na skierowanie tych szeregowych zawodowych, którzy wyróżniają się w służbie i mogliby zostać awansowani na podoficerów.. Aktualnie Centrum

dysponuje 120 miejscami (z tego dla Wojsk Lądowych przeznaczonych jest 90 miejsc) a Brygada otrzymuje limit tylko dla 2 żołnierzy. W ocenie żołnierzy istnieje także pilna potrzeba określenia krótkiej i jednoznacznej ścieżki awansu dla szeregowych.

3. Niezadowolenie wywołuje obniżenie etatów specjalistów ze stopnia chorążego do stopnia sierżanta. Jednoznacznie odebrane to zostało jako kolejna degradacja tej grupy żołnierzy.

4. Postulowano zmniejszenie ilości prowadzonych badań lekarskich, a co za tym idzie, ograniczenia ponoszonych kosztów. Zdarza się bowiem, że w ciągu roku jeden żołnierz jest zobowiązany do trzykrotnego wykonania badań (jeśli chce zostać żołnierzem NSR, odrębne badanie jest przeprowadzane, jeśli zamierza wstąpić do służby zawodowej i jeszcze inne w przypadku wyjazdu na misję). Koszt tych badań kształtuje się w granicach ok. 3 tys. złotych. Proponowano aby przeprowadzać jedno rozszerzone badanie, co pozwoli zaoszczędzić nie tylko pieniądze ale i czas.

5. Zbyt niski, w ocenie zainteresowanych, jest mieszkaniowy ekwiwalent pieniężny dla szeregowych zawodowych (490 zł). Wysokość jego jest zróżnicowana, uzależniona od regionu kraju. Obecnie wynajem mieszkania w R. kształtuje się w granicach ok. 1200 zł.

6. Postulowano także rozszerzenie programu rekonwersji dla tych szeregowych zawodowych, którzy zostaną zwolnieni w najbliższym czasie, po wprowadzeniu ograniczenia pełnienia służby, dla tej grupy żołnierzy - do 12 lat. Proponowano aby organizować specjalistyczne przeszkolenia i kursy z takich specjalności, które będą przydatne przy poszukiwaniu pracy na rynku cywilnym, po zwolnieniu ze służby wojskowej. Obecnie tego rodzaju kursów i przeszkoleń nie organizuje się.

7. Zdaniem żołnierzy niezbędna jest także zmiana programów szkolenia dla żołnierzy mających wyjechać na misję. Obecnie realizowane szkolenie nie spełnia ich oczekiwań i nie przygotowuje żołnierzy do zadań z jakimi się spotykają i jakie są realizowane podczas misji. Nie prowadzi się także żadnego szkolenia doskonalącego z języka angielskiego, pomimo, iż istnieją w tym zakresie uzasadnione potrzeby.

8. Istotnej modernizacji wymaga także program szkolenia dla korpusu szeregowych zawodowych. Realizowany obecnie jest tylko w niewielkim stopniu zmienionym programem jaki obowiązywał żołnierzy służby zasadniczej. Jak podkreślano, chcieliby być

dobrze szkoleni i przygotowani do wykonywania zadań, a nie w sposób wyłącznie formalny.

9. Wiele niezadowolenia wśród żołnierzy, którzy uczestniczyli w misji w Afganistanie, powoduje sposób przyznawania specjalnego odznaczenia „Gwiazda Afganistanu”. Nie są im znane powody dla których muszą tak długo oczekiwać na to odznaczenie. Jak twierdzą „Gwiazdę Afganistanu” otrzymują w pierwszej kolejności kobiety - żołnierze, a pozostali mogą długo czekać. Dzieje się tak wyłącznie ze względów propagandowych i medialnych.

10. Wymaga także analizy potrzeba stworzenia możliwości dostępu żołnierzy do pomocy prawnej w jednostce. Obowiązujące przepisy podlegają ciągłym zmianom co powoduje, że często konieczna jest specjalistyczna pomoc prawna. Jak podkreślano znacznie lepiej w tym zakresie było podczas misji w Afganistanie, gdzie radca prawny był zawsze dostępny i służył każdemu żołnierzowi swą pomocą.

Działając na podstawie, art. 16 ust 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (tekst jedn. Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147) przedstawiam problemy poruszone przez żołnierzy, wyrażając nadzieję, że podjęte przez Pana Ministra działania przyczynią się do ich wyjaśnienia i rozwiązania.

Będę wdzięczny Panu Ministrowi za poinformowanie mnie o zajęтым stanowisku wobec przedstawionych spraw.

Z poważaniem

Z upoważnienia
Rzecznika Praw Obywatelskich

Stanisław Trociuk
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich